

Бүгү чурттарның пролетарийлары. каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээги Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 118 (1166)

1981 чылдың май 20, среда

1925 чылда үндүзүлгөттөгү

Өртөө 2 көд.

КИЖИ БУРУЗУНУҢ, КОЛЛЕКТИВ БУРУЗУНУҢ САЛЫШКЫНЫНДАН ХАМААРЖЫР

РЕСПУБЛИКАНЫҢ мурнакчы бүдүрүлгө коллективтериниң бирээзи — «Каа-Хем» разрезтин ажилчынары, инженер-техниктиң ажилдакчылары он бирги беш чылдын баштайгы чылының планын хуусаа бетинде күүсеткеш, пландан ажыр 50 муң тонна хөмүр-дашты казып тывар, күш-ажылдың бүдүрүкчүлүгү 2 хуу бедидер деп хүлээлгени алган.

Дагжылар боттарына алган бедиткен хүлээлгелерин чедипшиктерин ботандырып турар. Эрткен дөрт айларның планын ажыр күүсеттинген. Херек-лектерге пландан ажыр 10 муң тонна одаар чүдүлү чүдүрүп чоруткан. Бо чедипшиктерин чедип алырында коллективтин кежигүнү бурзу төлөптүг салышкынын кирген. А. Нехорошковтуң экскаватор экипажы планын 20 хонук бурунгаар күүсеткен. Улустарын Найралы орденнин эдилекчиси, чолаачы коммунист Я. Чеботов бо хүннерде июль айның үлүүне кириштирип ажилдап турар.

Эрткен айларда В. И. Ленин аттыг «Тыва дагдугу» комбинаттын, сүт комбинатынын, Хову-Аксынын хлеб заводунун, Тоора-Хемин ыш ажил-агыйынына коллективтери бедик көргүзүлгө ажилдаан. Республиканың үлөптүрү бирги кварталда продукция сайгарынын планын 102,2 хуу күүсеткен. Күш-ажылдың бүдүрүкчүлүгү планда көрдүгенинен 3,4 хуу өскөн.

Он бирги беш чылдын нинти болгаш баштайгы чылынын планиренин күүселдиз — бүгү коллективтерин ур-түнүлдүг күш-ажылдан хамааржыр. Партия, хөй-нинти организациялары база бүдүрүлгө черлеринин удурткучулары коллектив кежигүннеринин чогадыкчы чоруун бедидеринге бүгү талады таарымчалыг байдалдарын тургусулаан, оларнын күжүн болгаш энергиянын планирени ооналдаларын, бедиткен хүлээлгелерин доктаамал күүселдиринче угландарып хүлээлгелиг. Он бирги беш чылдын ооналдаларын чедипшиктерин болгаш ажыр күүседир дээш бүгү-эвилелдин социалисттик чарыкын калбартып дугайында СЭКП ТК-нин, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин, ВЦСПС-тин болгаш ВЛКСМ ТК-нин хүлээп алган доктаалында «...уткуштур планнарны алып, күш-ажылдың техниктиг үндүзүлгөтин нормаларын база бригада бот-оругла-чарылгазын шингездир, камналганын болгаш ажилдың шыңарын экижидеринин хууда планирени алырын, өзүш күштү база чарылгаларын үндүрүп тургаш, хөй продукциянын бүдүреринин талазы-биле ажил-ишчилериниң эглекчи саналдарын деткирп болгаш непердер» деп айткан.

Бистин мурнакчы ажилчынарымыс, инженер-техниктиң ажилдакчыларымыс чүгө бодунун ажил-ишиниң дугайын бодавайын, кады ажилдап турар эш-өөрүнү, бүгү коллективиниң ажилынын түнели, чедипшиктерин дээш кичээгелги салып чоруурлар. Чүгө дээрге ай, квартал болгаш бүдүрүлгө-даа бүдүрүлгө планирени салым-хуузу чүгө ий-чангыс мурнакчынын ажилында эвес, а кижжи бүрүзүчү хууда салышкынында, бүдүн коллективтин ажилында хамааржыр апар.

Кызылдың дааранында фабриказынын, № 48 туудт эргелдинин бригадалары бот-боттарынын аразында социалисттик чарыштыг. Ук чарыштын түнелдерин үндүрүп турар үдө чарыштып турган бригадалар бот-боттарын хынажып, арга-дуржулганын солчун, күш-ажылдың бүдүрүкчүлүгүн бедидер, ажилдың шыңарын экижилер талазы-биле кайызында-даа бар эки чүдүлгө өөренип ап, непердерин турарлар. Ынчангаш бо коллективтерин бригадалары ден-дески, эки ажилдап турарлар. Бо хевирдин эки дуржулганы күш-ажылчы коллектив бүрүзүгө непердер херек.

Оон-биле чергелештир коллектив кежигүннеринин ортузунга масса-политиктиг ажилды кошкак чорудуп, социалисттик чарышты дээштиг кылдыр организаставайн турарында чамдык бүдүрүлгө коллективтеринин эрткен айларда багай көргүзүлгө ажилдаанын айттыр херек. «Туудт кезектери» комбинат, автосепелге завод, Чапаананын райүлөтүр комбинат, Бай-Хаактын хлеб заводу дөрт айларын планын үскөсөн. 19 бүдүрүлгө продукция сайгарынын, 16 коллектив продукция бүдүреринин хемчээли, а 18 коллектив күш-ажылдың бүдүрүкчүлүгүн эрткен чылдын ол үзүнде турганында кудулаткан.

Чер-черде бүдүрүлгө коллективтеринин партия, хөй-нинти организациялары хожудаашкынарын чылааганарын илереди, оларны чааладырын хемчегелерин ап тургаш, планирени ооналдаларын база бедиткен хүлээлгелеринин ай сайында күүсеттинген турарын хандыр хүлээлгелиг.

Планиренин, хүлээлгелерин салым-чолу кижжи бүдүзүлгөтин кирген үлүүнде хамааржыр чүгө болганда, күш-ажылчы кижжи дугайында сагыш чо-ваашкыны улам күштөлдүр херек.

Бистин нинтеливиске ак сеткилдин күш-ажыл дээрге чүгө материалдыг чаагай чоруктун үнө дөзү эвес, а совет кижилеринин политиктиг болгаш күш-ажылчы илдепкенин, ажилчын чоргаарал-дын, төлөптүг чорукка кижизиттинеринин үндүзүн болур.

Наадыма уткуштур

СҮТ БҮДҮРЕРИН КӨВҮДЕДИР

Республика эрткен дөрт айларда 9150 тонна азы эрткен чылы ол үзүндүндөн 512 тонна хөй сүтү бүдүрүс. Он бирги беш чылдын баштайгы чылынын планын ооналдаларын болгаш социалисттик хүлээлгелерин хуусаа бетинде долдур болгаш ажыр күүседир дээш калбарган социалисттик чарык-ка хөдөйин ишчилериниң илдепкелги кирип турарынын херекчи ол.

Тыва АССР бо чылын 33735 тонна сүт бүдүрер. Ук план майын бирге чедир 27,1 хуу күүсеттинген азы план күүселдиз эрткен чылагызында 2 хуу хөй болган. Манас кес-ку улугу Ж. Ланов, аттыг «Хемчик», СЭКП-нин XXV съездин аттыг совхозтар кириген. Олар чылаа бүдүрүсүндүн 40 ажыг хуузу бүдүрүп алганар. Ыччалжох сүт бүдүрүсү планын 61 сом-хостун 9-зу планиренин 10 хуузу бери, а 47-ин 30 хуузу күүседип шылаанын бо ажилче кичээгелги бедидерин чутулганын айттыр турар.

Сүт бүдүрүсү планын күүсетип турар ажил-агыйларын хөй экин планын өзүш совхозтар болуп турар. План чеге-даа өзүш болза, ажил-агыйлар шылаар ша-биле кылп каан болганда, күүседир албан дээр билдинир. Ол дурм-дур, Ыччалжох ажил-агыйларын удурткучулары, сүт-бараан фермаларын ажилдакчылары чаа өтүсигенин чергелеш сар ишчилерин даяр кажуруп, немелде чегерилге болгаш өскө-даа курдакчыларын ажилдап тургаш, сүт бүдүрерин кыска хуусаа көүздүлгө чутулган.

Республика эрткен чылы май 1-ге чедир бир ишекке оонаштыр ортума-биле 448 килограмм сүт сагган турган болза, бо чылын ол көргүзүс оон 46 килограмм өзүш болган. Ынчанга ажилдап болза, чыл планын күүседир — ишкенин 1332 килограммин саары берге. Бо көргүзүсүгү улгатырар дээш бүгү хемчегелерин алып херек.

Сүт бүдүрүсү талазы-биле мурнакчы ажил-агыйлар бисте өзүш эвес. Кызыл-дээр, СЭКП-нин XXII съездин аттыг, «Хемчик», «Болшевник», ССРЭ-нин 50 чылы, СЭКП-нин XXV съездин аттыг совхозтар бир ишекке оонаштыр 636—668 килограмм сүтү сааган алган. Шуну 23 совхоз республиканын ортумак көргүзүлгө хөй сүтү бүдүрүс. Моон ап көргөс, сүт бүдүрерин бүгү ажил-агыйларга кө-вүдөдир болурунун, мурнакчы совхозтарын денгелдир чедип болурунун аргасын чер-де бар. Ынчангаш бо талазы-биле шыгыс хемчегелерин алып, чутулган.

БҮГҮ КҮШТҮ — КҮҮСЕЛДЕЖЕ

Бо чылдын эрткен дөрт айларда кол фондустарын ажилдап кирген эрткен чылы ол үзүндү денгелден 60,1 хуу хөй болган. Ол үзүн дүргүзүлгө 780 баш болза, 2986 баш пээр малга кайызында, 2 муң тонна үр-елди шылаар салдык, хонукта 10 тонна мал чени кылдыр чекти, 1530 тонна ченишчилдиге салдык ажилдап кирген. 143 муң гектар оларларын сүт-биле хандырган база 7,8 муң гектарын сүт-биле системалык деп дерип, септээн. Сельхозтехника киришкени 200 автомашина кирип чарыштын кезини туудт дооскан, 56 километр шибү-ген электри шибүтүн, «Найрал» совхозта 784 султут шибүтүн, Бай-Хаак султут 100 орунуг үнелдиги, 2596 лерелчига метр шибүтү тур-галта бажыларын тууджылар чакыкчыларга хүлээткен.

Улус ажил-агыйында капитал салышкынарын нинти хемчээли 2,3 хуу, туудт-монтаж ажилдары 1,8 хуу көүздү. Капитал салышкынын эрткен чылдын ол үзүнде дөңгөзгө коммунал ажил агый туудтарына, школар туудуна, эмилге, амбулатория-поликлиника объектилеринге, дойнуу амьдырал хандырылганына, садыг болгаш нинтини ченишчилге чергелештир 35—90 хуу өскөн. А чуртталга шибүтүн тууджы ажилдап кирген ол-ла үр-елден денгелден алдыр 4,8 хуу база хөй.

«Тыва туудт», «Шагонартжистрой», «Тыва сүт туудт» трестер болгаш Ремсельбу-вотту тускайлаткан КМК-ны, Көдөз ажил-агыйнын дуржулга станцияны, Оттулар чүдүлгө министрову капитал салышкынарын шингелди алырын болгаш туудт-монтаж ажилдарын планын ооналдаларын күүседип шылаан. «Тыва туудт», «Шагонартжистрой», «Тыва сүт туудт» трестер болгаш Ремсельбу-вотту КМК-ны боттарынын объектилеринге эки ажилдап, аяа көрдүгөн акша херекчиин шингелди алганар.

Көргөзүсү ажилдап туудт организасталары 22 млн. рубльдин туудт-монтаж ажилдарын кылган. Ол дээрге эрт-

Тарылгага—шалыпчы темп, бедик шынар АДАКТАЛГАН

«Кызыл тараачы» совхоз-тун шөлдеринде тараа культу-раларын чаштырылганын ки-дин тууджы. Ол чутулга кам-панын кыска хуусаада, бедик агрохемиктиг денгелге эрттерип-биле совхозта ком-плекстик отраты тургускан. Бүгү машина-техниканы нинти менчигин.

Ипоточуларын денгелде-лиг аргасы-биле комплекстик отратып тургускан-чорук ма-кы тарылганы дүргө чоруду-рунун бодунар аргасын бер-ген. Чаштырылганы эгези-нин чүгө баштайгы дөрт хү-нүнде бенин чээрби ийн агре-гат-биле 3400 гектар тараа культу-раларын чаштырган.

Кол ашчым культу-рамын ботур кызыл-тасты бүдүрерин көвүдөдирге совхозта улуг

кичээгелги салган. Ону эне-иниш-дүжүктүр 5293 гектар черге тарым. Оон 3385 гекта-рын ам-ла чаштырып каанкан.

Чакы хову ажилдарына совхозтун бүгү салбылары кирип турар. Агит-мас-сальг ажилды партокм эки организастаан. Механизатор-ларын ажилдаарына, чурт-таларына таарымчалыг бай-даларын бригадаларга тур-гускан. Оон трикеллине ажил-дап турар бүгү трактористтер элчег нормазын бүдүн чарык-каптан. Ажыр күүседип турар. Ынчанга Ленин орденнин эдилекчиси Н. И. Овчаровтун удурткан эвезоуз онза шалым-кын ажилдап турар. Ында Л. Даншин, М. Кызыл-оол дээш шыкш дуржулгалыг хоочун механизаторлар кирип турар.

Олар МТЗ тракторлар-биле хууда 125 гектар чаштырар норманы ажилдын эки шына-ры-биле 30 гектар чедирип турар.

Бо хүннерде үренин сөөртүп турар чолаачыларда база-ла чай чок. Анык коммунист Ев-гений Мады ооналганы эки күүседип турар. Ол механизаторларын бичин-даа саалады көрбөс.

Ажылда-ишчилтиг организастаанын түнелдинде, ам со-хозта тараа культу-раларын чаштырылганы адалталып чек-кен.

А. ЗАПЕВ.
ЧУРУКТА: солдаг таланын дая — механизаторлар В. Н. Смирнов, Н. И. Овчаров бол-гаш М. Т. Кызыл-оол.

Авторлук фотогу.

БОТ-ОРУЛГА ЧАРЫЛГАЛЫГ ЗВЕНОДА

«Тес-Хем» совхозка мал че-ми бөлөстүр бот-оругла-чарылгыг специализастаатты-ган эвезоуз эрткен чылын ор-ганизастаан. Мал ченинин бе-летисчилери баштайгы чы-лында-ла багай эвес ажил-даан. Оларга сугаттыг чери бажылаан. 150 гектарга ку-руула тарааш, гектар бүр-үзүндө 120 центнер логан мас-санын ажаал алган. Эвезо-учулар оон андыла 1510 тоназ сиңирип болгаш 680 тоназ хымыргышты кезип бөлөстүр. Нинтини малын четир чени-биле хандырып шылаан.

Он бирги беш чылдын баш-тайгы чылында партиянын XXVI съездинин шибүтүлгө-лүн ажилдап бот-оругла-чарылгыг эвезоузун кежигүнери улам-чү бөлөстүр хүлээлгө алат. Чакы сондоа 400 гек-тар чери, сугатар болгаш аяларлар Кукурузаны 150 ге-ктарга, чаа мал чени культу-рун, расты 100 гектарга люцернаны 150 гектарга чаш-тырар. Кукурузанын гекта-рында 120 центнер өзүш эвезо-улоаган массалы, а рап-стын база люцернанын гекта-рында 25—25 центнер дү-жүтү алып. Алган бедик, хө-

дөңгөзүсү күүседир дээш, Да-лар-оол Сайын-Белекович Арсентога удурткан эвезоузун кежигүнери бо хүннерде ку-женишкенин ажилдап, мал-га элекч ченин бөлөстүрүнүн мизамалыгын түргүзүп турар.

Бо хүнге чедир эвезоучулар 350 гектарга чакы-чыл-ым-оочирлар сугаттып чоруткан. 264 гектарын аяларгал. Ам бот-оругла-чарылгыг МТЗ, бир ДТ-75 тролли-онки бот ажилдап турар. Мал чени культу-раларын чашты-рылганын майын 25-ке чедир бүгү доозарын шибүтүлгөзүп турар.

М. ТИРЧИН.

рларын хөй кезин тарып алган. Азы 4000 гектарда та-рылга чоруттуган Анатолий Коган К-700 маркылыг тра-ктор-биле хууда 50 гектеге чаштырылгач чорударын ийн каттап ажыр күүседип турар.

К. МААДЫ.

ИЙИ КАТАП АЖЫРГАН

Бин-Хем районун совхозта-рын механизаторлар чакы тарылганы улам кабарты бер-ген. Бо хүннерде олар 26 муң

780 гектар черде тарылганы чоруткан. Оон иштинде «Өкү» совхозтун ажил-ишчилери та-раа болгаш мал чени культу-

ра-рын хөй кезин тарып алган. Азы 4000 гектарда та-рылга чоруттуган Анатолий Коган К-700 маркылыг тра-ктор-биле хууда 50 гектеге чаштырылгач чорударын ийн каттап ажыр күүседип турар.

К. МААДЫ.

ОРБИТАДАН ЧАА ЧҮҮЛДЕР

УЖУДУУШКУН БАШКАРАР ТӨП. (СЭТА). Каттышкан экипаж орбитаның «Салют-6» — «Со-юз Т-4» — «Союз-40» комплекзинде планетти-ган шибүлгелерин уламчылаашаан.

Конструкциялыг материалдарга космостун сай-дарын өөренир, космос херелденишинин ши-челер талазы-биле улам ийи ажилдарын, медико-биологтуг шибүлгелерин бурунгу хүн чоруткан.

Чер чогуушун космос делегениде космос херел-денишинин нинти түнүгө Черин ради-ациялыг куржаларын кирип турар хемчээлиг теодардыр сорулга-биле Леонид Попов биле Ду-митру Прунариу «Мини-доза» дээр шенелдиги кылган. Космос херелдеринде аар ядроларын спектрлерин болгаш агымдарын хемчээр талазы-биле комплекстик шибүлгелерин кээз болур ол шенелдерини румын база венгр приборларын ажилдап тура күүсеткен.

Чая барган экспедициянын экипажы медицина шибүлгелеринин программанын бугаар ажил-даар шинэ болгаш «оператор» дээр шенелде-лерин күүсеткен. Ол болза, космоска ужудууш-кунун байдалдарында кижини ажилдаар арга-шинэсини, операторжу ажил-чорудуушун дүр-

сенин болгаш млантынын дугайында сан-ме-дизини алырын утган. Оон-биле кады фи-зиологтуг каш-лаа параметрлерин база хемчээ-ген. Ындыг шибүлгелерин түнелдерин орбита комплекстеринин экипажтарын ажил-ижин болгаш даштамылганын улам ажыктыг кылдыр планирени улам ийн хандырар арганы бээр.

Владимир Коваленко биле Виктор Савиных олар боттарынын эштеринге дуулажып, станция-нын ботт истемаларын болгаш эртем аппла-тураларын ажилдап контролдап, биологтуг об-ектилер-биле шенелдерге штаттыг операциялар-н күүседип чорутуурлар.

Ужудуушкун башкара тинге совет болган шибүлгелерин журналистерге каттышкан экипажтын парладаг конференциянын бурунгу кезээ хары-заанын телевизиялыг ийн сансыларын үзүшкө эрттирген.

Телеметриктиг хемчээшкенин сан-медизини болгаш космос комплекзинин илдектерин бугаар алдыр, ужудуушкун болур-чорудуу-биле эртип турар.

Эштер Коваленко, Савиных, Попов, Прунариу оларын кадыкшыл байдалы эки.

Чер чогуушун орбитаны кады шибүлгелер чедипшиктерин күүсеттинип турар.

ЛЕНИННИҢ ХЕРЭЭНГЕ ШЫНЧЫ

Бистин Төраа чуртувустун наймысдалы — Москвага хоорай бурунгу хүн пионерлер-ини кызыл галстуктары-биле чекетели берген. VIII Бүгү-эвилел сайдуна отралтарын болгаш дружиналарын талло-декчирер хоорайлардан, ажилчын болгаш кызыл суу-лардан чыгып келгенер. Ук сәт Эвилелдер бажынын колонналыг залыга ажитты-ган.

Эш Леонид Ильич Брежневтин сәт киржикчилеринге чуректин ханызында байыр-ып анык ленинчилер улуг көүлдүлүк-биле уткаан. ВЛКСМ ТК-нын бирги секре-тары Б. Н. Пестухов ону уруг-ларга ламчылыг берген.

Чуртун 20 миллион пионер отралын төдөөлгө делегат-тарын түс бурзу пажытта-рынга болгаш улуг аш-өөринге чуртаалар чүдүлгөт. Олар шибүтү — «Бүгү чуртун пи-

онерлер Ленинниң херээнге шибүлгелер» деп марштын илдепкелги киришкелерин. Оларын чыгган демир-дезин-ден БМ-га релистерин бол-гаш көүлдүлгөтүн кылган. «Уреничтеш» дээр операция киришкелери чүс-чүс тонна кызыл-тасты камнап алган. анык натуралистер партия-ны болгаш сессияларын кы-гылаан.

Анык ленинчилерин эле-туула ол болгаш өскө-даа чара-гай херектерин дугайында сонургалдыг чуталар чоруп турар. СЭКП-нин XXVI съезди-ниге белеткел үзүнде пионер отралтарын болгаш дружи-наларын ажилынын түн-нелерин уругтар үндүрүп совет коммунистер шууга-нын шибүлгелери-биле аш-орар салгакчыларын мурч-чага көдүрүлгө соругаларын чуталажып чылап.

(СЭТА-нын көрр).

ТАРЫЛГА ДООЗУЛГАН

РИГА. (СЭТА). Латвиянын тараажылары чаа дүжүтүн үндүзүлгө хандып чашааш-кынар үзүндө-да, ийн хүн-нерде-даа ажилдап тургаш түр-гузуп алганар. Агаар-бөйдү-түн адалтышкынын тараа-жок, тараа культу-раларын тарылгаларын олар агро-тех-никтиг эки хуусаада доозуптар аргалыг болганар.

Республиканын девискар улуг эвес-даа бол, бо чылыг час оон лон-бүрү районын-га барык үш неделя ыл-галдыг дүжүт. Чижээ, Балти-канын эрктелеринге тараажы-лар шөлдерин шагда чоруп-кан турга, оортан үш түс ки-

лометрге, Чөөн Латвиянын тейлеринге, хар чыгыштан турган. А оон сондоа дораан-на ийн дүжүт, үжүн грауус чег-кен. Хөрүнге шык курамын-лары дораан-на кадып өт-кен. Техниканы барын тала-кы райондардан чөөн талакы-ларже өткөт. Бүгү республи-канын тараажылары — 900 ажыг комплекстик технолосттү отралдар — дүжүт дөш деми-селди уламчылаан. Олар бо чылын 800 муң ажыг гектар шөлдерин гектарлардан-на ортууза 24—25 центнер дү-жүтү ажаал алырын хүлээ-генер. Дүжүт эки болур деп чүе ам безин билдинип кел чылар.

ЧАА ДҮЖҮТКЕ ҮНДЕЗИН

ПЕТРОВАДСКИ. Карелия-нын эш мурнуу талазында турар «Мергеский» совхозтун карто-фельчилери чаа дүжүтүн үн-дүзүлгө хандып турар. «Ийн-ги хлебе» Карелияда 4,5 муң гектар шөлдерин тускайлаан.

Кара эвес хөрүтүнү апа-нын солгу чүгүндө аш улуг картофель шөлү ол бооп турар.

Чая денгелдиг аргалары

ажылдап тургаш келир күзүн гектар бүдүзүлгө 200 цент-нерден эвез эвес дүжүтү алырын планир турар. «Ийн-ги хлебе» Карелияда 4,5 муң гектар шөлдерин тускайлаан.

Кара эвес хөрүтүнү апа-нын солгу чүгүндө аш улуг картофель шөлү ол бооп турар.

Чая денгелдиг аргалары

Тыва АССР-нин Дээди Сөвединин Президиумунун Хүндүлүг бичи-биле Г. Л. Литвинцеваны шаңдар дугайында

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СӨВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУН ЧАРЛЫН

Эт-сүт үлөтүрүнүн бүдү-рүлгелерин хөй чылдарга үр-түнүлдүг ажилды дээш ба-за төрүтүнгөн хүнүндө бээр 50 харлааны-биле колбаштыр Кызылдың эт комбинатынын күш-ажыл болгаш шалым

талазы-биле инженер, партия эге организасталарын секре-тары Галина Леонидовна Лит-винцеваны Тыва АССР-нин Дээди Сөвединин Президиуму-нун Хүндүлүг бичи-биле ша-наар.

Тыва АССР-нин Дээди Сөвединин Президиумунун Даражы М. МЕНДУМЕ. Сөвединин Президиумунун Секретары Н. БОЙДУ.

Кызыл хоорай, 1981 чылдын май 19.

тажистрой» 14,2 хуу, № 2 «Абазаннегпрогнострой» ун КМК-ында 22,8 хуу, № 14 механизация эргеленилде 32,4 хуу, № 13 КМК-нын капитал туудт кылдынын септелге туудт учагостула 52,1 хуу дара-таан.

Чылдын ийги кварталын баштайгы айы төнгө. Респу-бликанын кол туудт организасталар хожудаашкында үн-мөй, планын ооналдаларын күүсетпей келген. А тууджы-ларын мурнунда салдыган соругалар өзүш эвес бол-гай. Ынчанга бирги чыл чары-танын планын ооналдаларын социалисттик хүлээлгелерин күүселдиз чыла алы-ны республиканын туудж

ТАРААЖЫЛАРНЫ СОРУК
КИИРБИШААН

биле буруулааттырып, хоругд
тырган. Юрий Хунал-К
эрткен чылын чөлшөзөл
эйттар муну, кайы хам
чок калдып турганы баа
хулиган херек үүлгөткөн
районун улус судундан
хонукта шийттирген.

1976–1980) чыңдалары
ССР-нин улус, аймак-айгыйн
хөгжүдүрүнүн кол улагыныкы-
нына» деп СЭКП ТК-нын
жарыяланган бүтү улустун
чугалажы көртүктүнү тогуму-
на ыңгыз эрткен. Милдон
ажыг санал-онддар, элгитер-
тер, шүүчүлүктөр кирген.
1981–1985 чыңдалар болгаш
1990 чыңдалар чезир үдө
ССР-нин экономиктиг бол-
гаш социал хөгжүдүзүнүн
кол улагыныкына» деп

Л. БОБРОВ,
ПМА-ның таймлырлачы-
зы.

СЭТА-НЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ ДЫҢАДЫП ТҮР

гаг. чидиглендирер дээн оралда.

КАДЫ КЫЛГАН ДЫҢНАДЫГ

Делегейнин айыыл чок чо-

руун быжылаар, чавырдым
кыныч чорутулганын быжы
тырар болгаш жөгүдөр тала
ам-бале бүтү күрүңелери
ден катыштырган шийтирил
хөдөлүшкүниңерин эрежес
чутулганын чуталгысыкты
нарнын уезине ийя тала
онзалан дөмдөгөлү. Европа
тайымнын, боо-чөгөстө дүжү
реринин болгаш кыла ажилла
кылганын айтыргыларчы
онза күчөгөйгөй уламгылар
ган. Хельсинкиге эгелен кал
ажылжашкыларын чорутулг
үргүчүлүн турар жүзүлү
дөөржиге жамалгылар ий
талалар боттарынын болалы
киргелгөн болгаш ниниге
ропа чөүдөлү куралымын Ту

Америк корреспондентинин ол чөптүг айтырынга АКШ-тын күрдепартаментизинин төлөөлөкчизин хары бербээн.

ри сөөлгү үедө алган көбүлсө- телип турар-

ПҮР-нун иштиги херектер
министри М. Милевский ху-
ралга түве чугаалаан болган
кем-херектер үүлгедиишкинле-

Хоойлу-дурумнери болгал
корум-чуруму сагымры дээш
харысалгалыг оргинер хөч-
чөглерини хэм каттыштыргал
толаргай планын дүргөн
ажылзал бгылырын чазактын
президиуму доктаатан.

СОЮГУ ИРЛАНДИЯДА БАЙДАЛ

ВСР-ийн Национал хуралын чедиг чымынган 496 депутаттар сонгуутурган. Оларын аразында — ажылдын айгынын, кооператив тараачынарын, интеллигенциянын, төлөөлекчилери, хөй-ниитинин, ажыдаачылар, тажын болуктеринин төлөөлекчилери бар.

лагеринд хөрүглатканнар
оларга политика талазы-биле
хөрүглатканнарын байдалын
тыпсырын негешиндэн, ам
чарлаарын үргүлчүлөй турар.
Манча хамаарыштыр М. Тэт-
чер мынча деп дерин дау-биле
харылаан: «Чөрүлээн
шинтпирээрн англи чааактаа

англи шериглер боотлан түн
нелинде элүрткен 14 харыя
Джулия Ливингстонну орун
шударына база хей муа ки
жи киришкен.

Бооттарыны эштери аштал
өлгенине улам билдене
дөрт патриоттар Лонг Кештин
кара-бажыныла аш чарлаа

Пекиннің дайындырык, же-
лекчи, үредекчи үүлгелдиге
ри делейгенин хей-нигитизини
каны дүвүрээзини болууру
турар. Кылаттын амгы чагы-
рыкчаларыни айымын план-
нык болгаш хөдөлгичини
нерин бүгү делейгенин тайбы-
га болгаш хостаптага ийне
бүгү кижилери шынгым буруу
шпап турар деп, ол солун дем-
дэлейи.

дин чурттакчыларынын чоң-
тук иретделеринге дамаарыш-
тыр. Англиянын тазанын
шак ыңдыр колониалдык дери-
ни политикамы Олстерде
болгаш эске-даа хоорайларда
байдалды улам чынгиленипчи
турар. Белфаста, Дерида бол-
гаш эске-даа хоорайларда
массалык тыскаалар ургучу-
луп. Англияны колониалдык

лаарынга хэрэггүй гэдэгт итгэж кирижир лэн. Ломт Бештин кара-бажынннда хэрүгдэтын нарын төлөөдөклдирин мөдөлээн. Аштап өлгөннөрин оларын шүгтерин сэлүн, аш чадашмын уламчылээр болгаш Великобританиянын чаза оларын чөнтүг төлөөдөкл күүсетнннж чөдир ол дөмнөөс лэн үрүгдэлчээр болон турар.

НЬЮ-Йорк. (СЭТА). Ли- Израильдин дайынзырак үүд

бүдүн, национал хамаарышпас
чорун камталаарынын эрге-
жок чугулазын К. Максуд оя-
тадап тамгалаан.

САН-ХОСЕ. (СЭТА). 1981. Зерин ол базиларда белеткен чорук Никарагуанын айыл

Гондурастын өлүрүктү шериг:

ДУЗАЛАМЧЫМЫН КҮШТЕЛДӨРГӨН

тази вчергелен турар.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Рев

ДМР деп. АЖШ-тын Талбон

■ Пентагон деп чүд? Бу айтырыгын халыылаа бээрин

чыныгы, оюн револютуз
 маддал алымшаманларын уузу-
 каарын бодап, араб делегей-
 инин стратегият жугула район-
 нарычыне Пентагон агмы уде
 шугруп, шериг базаларын
 Египетке, Суданга, Сомалиге
 тургурушсаан, Салказарда ре-
 волютуз пимчешкенин боой
 гулар дээр кем-буруудат ора-
 лажыкчыкынын кылгип, Перси
 мугдурунча варын байдалты
 мугдангын дайындырак по-
 литиказы тургуууу. АКШ
 болгаш Кылаттын тагыркычы-
 лары Муруту-Челл Азияла
 байдалты улам чингизгендиги,
 беттарынын айымдыл план-
 нарын, агартарын ораалш-
 ышаан, советте кыжаныш-
 кын дээр хооюн шуугауула-
 ны аскерчек. АРП болгаш

АНШ болгаш НАТО докт-
 оон барымы-европейки эвде-
 тизериник 1979 чылдын
 барып 12-де хулаеп алган
 Барын Европанын девискэ-
 ринге ортумак ыракшылдыг
 572 америк ракеталары тур-
 гузар дугуйында планнары-
 аяроуд калаттын тамылыч
 делегейин чыгаан чорук бо-
 турар. Бо айымдыл плашмы
 буруууш бир-де дугаарыла
 АКШ чуктур. АКШ шериг
 күчүзүчүн талазы-биле СССР
 ден артык күштүг болурун че-
 дип аларын беттарынын ко-
 политиктиг сорулгаалары кыл-
 дыр саппап турар. Ол дээрге
 угаан-сарылч чек херектер
 СССР болгаш амы-дуума соци-
 дистиг күрүндер ош болдур-
 бас-лаз.

Эргн марханың автомобиль-
дериниң чарыжын индий найы-
сылазга чыл бүрүзе эрттирери
чагчылчаан (чурукта).

С. КАРМАЛИТОНУҢ фо-
тозу.
СЭТА-ның фотохрониказы.

дэмжлэгээрээ дэвшилтэй болгон революцтэй агуучургаа удирдуулж Американы Каттанын Штаттарын бөтөлгөн турарын илэртэй чүүдэл Нью-Йорк дейд нэвчсэн солун парлан.

«Ливангийн удуртнуузу Мухамар Калафдин эрхчиглэртэй дүжүрлэнгтэй Египет болгон агуу агаар агаарын турарын ажмалар соруулган чамдт планын АКШ-ын президентин Р. Рейгангийн чазаа чогаалм турар» деп, ол солун чамдт, «Нью-Йорк дейд нэвчсэн» солунуун айтхайкин Бугаар агаар, Американы Каттанын Штаттары Египетин болгон рекламийн өскөл-зачмийн агаар курчүлгөрин ажмал, ливанга мон-трөлөөсүтү курчүр аргалзайн агаар Ливанга дейд нэвчсэнгийн организастаар бо-дот турар.

